

Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje zawodowe

Technik rybołówstwa morskiego

Centralna Komisja Egzaminacyjna
Warszawa 2006

**Informator opracowała Centralna Komisja Egzaminacyjna w Warszawie
we współpracy z Okręgową Komisją Egzaminacyjną w Gdańsku
oraz Ministrem właściwym do spraw rolnictwa i gospodarki morskiej**

ISBN 978-83-7400-173-1

Wstęp

Centralna Komisja Egzaminacyjna poleca czwartą edycję informatorów o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje zawodowe¹ skierowaną do absolwentów szkół ponadgimnazjalnych: techników i szkół policealnych.

Edycja obejmuje 33 informatory, opublikowane w terminie do 31 sierpnia 2006 roku, dla zawodów, w których po raz pierwszy w roku 2007, odbędzie się egzamin dla absolwentów ww. typów szkół.

Prezentowana publikacja składa się z odrębnych, dla poszczególnych zawodów, opracowań (informatory), w których opisano wymagania egzaminacyjne.

W każdym z informatorów omówiono:

- strukturę egzaminu, jego organizację i przebieg,
- wymagania, które należy spełnić żeby przystąpić do egzaminu i żeby zdać ten egzamin,
- materiał egzaminacyjny z zakresu danego zawodu – wiadomości i umiejętności, które będą sprawdzane i oceniane na egzaminie, w etapie pisemnym i praktycznym, ilustrując go przykładami zadań egzaminacyjnych wraz z kryteriami oceniania.

Informatory o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje zawodowe kierujemy przede wszystkim do uczniów i nauczycieli szkół zawodowych, sądzymy jednak, że przedstawiony w nich syntetyczny materiał dotyczący sprawdzanych umiejętności stanowiących o kwalifikacjach zawodowych zainteresuje również innych czytelników, np.: przedstawiciele organów prowadzących szkoły i nadzorujących kształcenie, pracodawców i specjalistów ds. modelowania zawodów, kształcenia i doskonalenia zawodowego.

¹ Podstawą prawną przeprowadzenia zewnętrznego egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, zwanego również egzaminem zawodowym, jest:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r., w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 199, poz. 2046 oraz z 2005 r. Nr 218, poz. 1840 i z 2006 r. Nr 69, poz. 487 i Nr 100, poz. 694),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 8 maja 2004 r., w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. Nr 114, poz. 1195 oraz z 2005 r. Nr 116, poz. 969),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe (Dz. U. Nr 66, poz. 580). Standardy, o których mowa w rozporządzeniu, stanowią oddzielny załącznik.

SPIS TREŚCI

1. OGÓLNE INFORMACJE O EGZAMINIE POTWIERDZAJĄCYM KWALIFIKACJE ZAWODOWE.....	6
1.1. Struktura egzaminu oraz formy sprawdzania wiadomości i umiejętności z zakresu zawodu	7
1.2. Wiadomości i umiejętności sprawdzane na egzaminie	7
1.3. Wymagania, które trzeba spełnić, aby zdać egzamin.....	9
1.4. Wymagania, które trzeba spełnić, aby przystąpić do egzaminu.....	9
1.5. Szczegółowe informacje o egzaminie zawodowym.....	10
2. ETAP PISEMNY EGZAMINU	11
2.1. Organizacja i przebieg	11
2.2. Wymagania egzaminacyjne z przykładami zadań do części I.....	13
2.3. Wymagania egzaminacyjne z przykładami zadań do części II	27
2.4. Odpowiedzi do przykładowych zadań.....	31
3. ETAP PRAKTYCZNY EGZAMINU	32
3.1. Organizacja i przebieg.....	32
3.2. Wymagania egzaminacyjne i ogólne kryteria oceniania	33
3.3. Komentarz do standardu wymagań egzaminacyjnych	34
3.4. Przykład zadania praktycznego	37
3.5. Komentarz do rozwiązania zadania wraz z kryteriami oceniania	39
4. ZAŁĄCZNIKI	43
4.1. Standard wymagań egzaminacyjnych dla zawodu	43
4.2. Przykład karty odpowiedzi do etapu pisemnego	46
4.3. Lista zawodów, dla których opublikowano informatory w 2005 r.....	47
4.4. Lista zawodów, dla których opublikowano informatory w 2006 r.....	48

1. OGÓLNE INFORMACJE O EGZAMINIE POTWIERDZAJĄCYM KWALIFIKACJE ZAWODOWE

Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe jest formą oceny poziomu opanowania wiadomości i umiejętności z zakresu danego zawodu określonych w standardzie wymagań, ustalonym przez Ministra Edukacji Narodowej i Sportu.

Egzamin ten, zwany również egzaminem zawodowym, jest egzaminem zewnętrznym. Umożliwia on uzyskanie porównywalnej i obiektywnej oceny poziomu osiągnięć zdającego poprzez zastosowanie jednolitych wymagań, kryteriów oceniania i zasad przeprowadzania egzaminu, opracowanych przez instytucje zewnętrzne, funkcjonujące niezależnie od systemu kształcenia.

Rolę instytucji zewnętrznych pełnią: Centralna Komisja Egzaminacyjna i osiem okręgowych komisji egzaminacyjnych powołanych przez Ministra Edukacji Narodowej w 1999 roku.

Na terenie swojej działalności (patrz - mapka na wewnętrznej stronie okładki) okręgowe komisje egzaminacyjne przygotowują, organizują i przeprowadzają zewnętrzne egzaminy zawodowe. Egzaminy oceniać będą zewnętrzni egzaminatorzy.

Egzaminy zawodowe mogą zdawać absolwenci wszystkich typów szkół zawodowych ponadgimnazjalnych i policealnych, które kształcą w zawodach ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.

Egzaminy zawodowe przeprowadzane są raz w ciągu roku szkolnego. Harmonogram egzaminów ustala i ogłasza dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej nie później niż na 4 miesiące przed terminem ich przeprowadzenia.

Dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych i szkół policealnych egzaminy przeprowadzane są od następnego tygodnia po zakończeniu zajęć dydaktyczno-wychowawczych, a dla absolwentów technikum i technikum uzupełniającego - od następnego tygodnia po zakończeniu egzaminu maturalnego.

Do egzaminu mogą przystąpić również absolwenci szkół zawodowych kształcących młodzież o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Dla tej młodzieży, na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznych lub orzeczeń lekarskich, czas egzaminu pisemnego może być wydłużony o 30 minut, a warunki i przebieg egzaminu będą dostosowane do jej potrzeb.

1.1. Struktura egzaminu oraz formy sprawdzania wiadomości i umiejętności z zakresu zawodu

Struktura egzaminu obejmuje dwa etapy: etap pisemny i etap praktyczny.

Etap pisemny składa się z dwóch części. Podczas części I zdający będą rozwiązywać zadania sprawdzające wiadomości i umiejętności właściwe dla kwalifikacji w danym zawodzie, w części II – zadania sprawdzające wiadomości i umiejętności związane z zatrudnieniem i działalnością gospodarczą.

Etap pisemny przeprowadzany jest w formie testu składającego się z zadań zamkniętych zawierających cztery odpowiedzi do wyboru, z których tylko jedna odpowiedź jest prawidłowa.

W części I test zawiera 50 zadań, a w części II – 20 zadań.

Czas trwania etapu pisemnego dla wszystkich zawodów wynosi 120 minut.

Etap praktyczny sprawdza umiejętności rozwiązywania typowych problemów zawodowych o charakterze „łączenia teorii z praktyką”, właściwych dla zawodu, w zakresie wynikającym z zadania o treści ogólnej, ustalonym w standardzie wymagań egzaminacyjnych.

Czas trwania etapu praktycznego nie może być krótszy niż 180 minut i dłuższy niż 240 minut.

1.2. Wiadomości i umiejętności sprawdzane na egzaminie

Na egzaminie będą sprawdzane tylko te wiadomości i umiejętności, które zostały zapisane w standardzie wymagań egzaminacyjnych dla danego zawodu.

Standardy wymagań egzaminacyjnych dla poszczególnych zawodów ustalone zostały rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu, z dnia 29 marca 2005 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie standardów wymagań będących podstawą przeprowadzenia egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe (Dz. U. Nr 66, poz. 580). Teksty standardów wymagań egzaminacyjnych dla poszczególnych zawodów zostały zamieszczone w oddzielnie opublikowanym załączniku do w/w rozporządzenia.

Struktura standardu wymagań egzaminacyjnych dla zawodu odpowiada strukturze egzaminu. Oznacza to, że zawarte w standardzie umiejętności sprawdzane na egzaminie, ustalono odrębnie dla obu etapów egzaminu.

Umiejętności zapisane w standardzie, sprawdzane w etapie pisemnym, są przyporządkowane do określonych obszarów wymagań.

Umiejętności sprawdzane w części pierwszej ujęto w trzech obszarach wymagań:

- czytanie ze zrozumieniem informacji przedstawionych w formie opisów, instrukcji, rysunków, szkiców, wykresów, dokumentacji technicznych i technologicznych,
- przetwarzanie danych liczbowych i operacyjnych,
- bezpieczne wykonywanie zadań zawodowych zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska.

Umiejętności sprawdzane w części drugiej ujęto w dwóch obszarach wymagań:

- czytanie ze zrozumieniem informacji przedstawionych w formie opisów, instrukcji, tabel, wykresów,
- przetwarzanie danych liczbowych i operacyjnych.

W etapie praktycznym egzaminu sprawdzane umiejętności są związane z zadaniem o treści ogólnej. Z zadaniem ogólnym związane są odpowiednie układy umiejętności. Zakres egzaminu w tym etapie obejmuje w zależności od zawodu i jego specyfiki

- opracowanie projektu realizacji określonych prac
lub
- opracowanie projektu realizacji i wykonanie określonych prac.

Standard wymagań egzaminacyjnych dla zawodu stanowi podstawę do przygotowania zadań egzaminacyjnych dla obu etapów egzaminu. Oznacza to, że zadania egzaminacyjne będą sprawdzały tylko te umiejętności, które zapisane są w standardzie wymagań egzaminacyjnych dla danego zawodu. Rodzaj zadań egzaminacyjnych sprawdzających umiejętności przyporządkowane do danego obszaru wymagań w etapie pisemnym będzie wiązał się ściśle z tym obszarem, a w etapie praktycznym - z zadaniem o treści ogólnej.

Umiejętności ujęte w standardzie wymagań egzaminacyjnych dla zawodu, dla obu etapów egzaminu, będą omówione wraz z przykładami zadań w rozdziałach 2. i 3. informatora.

Każdy zdający powinien zapoznać się ze standardem wymagań egzaminacyjnych dla zawodu, w którym chce potwierdzić kwalifikacje zawodowe. Standard zamieszczony jest w rozdziale 4 niniejszego informatora.

1.3. Wymagania, które trzeba spełnić, aby zdać egzamin

Przyjęto, że w etapie pisemnym zdający może otrzymać za każde prawidłowo rozwiązane zadanie 1 punkt.

Zdający zda ten etap egzaminu, jeśli uzyska:

- z części I – co najmniej 50% punktów możliwych do uzyskania,
- z części II – co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania.

W etapie praktycznym, w zależności od zakresu egzaminu sformułowanego w zadaniu o treści ogólnej oceniany będzie projekt realizacji określonych prac lub projekt realizacji określonych prac oraz efekt wykonanych prac zgodnie z ustalonymi kryteriami oceniania przyjętymi dla danego zadania. Spełnienie ustalonych dla zadania kryteriów wykonania, pozwoli na uzyskanie maksymalnej liczby punktów.

Zdający zda ten etap egzaminu, jeśli uzyska co najmniej 75% punktów możliwych do uzyskania.

Zdający zda egzamin zawodowy, jeśli spełni wymagania ustalone dla obu etapów egzaminu.

Zdający, który zdał egzamin, otrzymuje dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w danym zawodzie.

UWAGA!

Informacje o wynikach egzaminu zdający uzyska od dyrektora szkoły, do której uczęszczał.

1.4. Wymagania, które trzeba spełnić, aby przystąpić do egzaminu

Zdający powinien:

1. Ukończyć szkołę i otrzymać świadectwo ukończenia szkoły.
2. Złożyć pisemną deklarację przystąpienia do egzaminu zawodowego do dyrektora swojej szkoły, nie później niż do dnia 20 grudnia roku szkolnego, w którym zamierza przystąpić do egzaminu zawodowego.

3. Zgłosić się na egzamin w terminie i miejscu wyznaczonym przez okręgową komisję egzaminacyjną z dokumentem potwierdzającym tożsamość (ze zdjęciem i z numerem PESEL).

Zdający o specjalnych potrzebach edukacyjnych powinien dodatkowo przedłożyć opinię lub orzeczenie wskazujące na dostosowanie warunków i formy przeprowadzania egzaminu do jego indywidualnych potrzeb.

UWAGA!

Informacje o terminie i miejscu egzaminu może przekazać zdającym dyrektor szkoły lub dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej.

W zależności od specyfiki zawodu, w którym przeprowadzony będzie egzamin zawodowy, okręgowa komisja egzaminacyjna może wezwać zdającego na szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy związane z wykonywaniem zadania egzaminacyjnego na określonych stanowiskach egzaminacyjnych. Szkolenie powinno być zorganizowane nie wcześniej niż na dwa tygodnie przed terminem egzaminu.

1.5. Szczegółowe informacje o egzaminie zawodowym

Szczegółowych informacji o egzaminie zawodowym oraz wyjaśnień dotyczących, między innymi, możliwości:

- powtórnego zdawania egzaminu zawodowego przez osoby, które nie zdały egzaminu,
- przystąpienia do egzaminu w terminie innym niż bezpośrednio po ukończeniu szkoły,
- udostępniania informacji na temat wyniku egzaminu,
- otrzymania dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe,

udziela dyrektor szkoły i okręgowa komisja egzaminacyjna.

2. ETAP PISEMNY EGZAMINU

2.1. Organizacja i przebieg

Etap pisemny egzaminu będzie zorganizowany w szkole, do której uczęszczałeś. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności gdy liczba zdających w danej szkole jest mniejsza niż 25 osób, dyrektor komisji okręgowej może wskazać Ci inną szkołę albo placówkę kształcenia praktycznego lub ustawicznego, zwane dalej „placówkami”, w której przystąpisz do etapu pisemnego egzaminu zawodowego.

W dniu egzaminu powinieneś zgłosić się w szkole/placówce na 30 minut przed godziną jego rozpoczęcia. Powinieneś posiadać dokument potwierdzający Twoją tożsamość i numer ewidencyjny PESEL.

Przed wejściem do sali egzaminacyjnej będziesz poproszony o potwierdzenie gotowości przystąpienia do etapu pisemnego egzaminu.

Słuchaj uważnie informacji przewodniczącego zespołu nadzorującego, który będzie omawiał regulamin przebiegu egzaminu.

Po zajęciu miejsca w sali egzaminacyjnej otrzymasz arkusz egzaminacyjny i KARTĘ ODPOWIEDZI.

Arkusz egzaminacyjny zawiera:

- stronę tytułową z nazwą i symbolem cyfrowym zawodu, w którym odbywa się etap pisemny egzaminu oraz „Instrukcję dla zdającego” (w instrukcji znajdują się dane o liczbie stron arkusza egzaminacyjnego, wskazania dotyczące rozwiązywania zadań, zaznaczania odpowiedzi i sposobu poprawiania odpowiedzi w KARCIE ODPOWIEDZI),
- test 70 zadań wielokrotnego wyboru, w tym 50 zadań w części I ponumerowanych od 1 do 50 oraz 20 zadań w części II ponumerowanych od 51 do 70.

KARTA ODPOWIEDZI stanowi jedną stronę. Znajdują się na niej:

- symbol cyfrowy zawodu i oznaczenie wersji arkusza egzaminacyjnego,
- miejsce na wpisanie Twojego numeru ewidencyjnego PESEL i zakodowanie go,
- miejsce na wpisanie Twojej daty urodzenia,
- tabele z numerami zadań odpowiadających części I oraz części II arkusza egzaminacyjnego z układem kratek A, B, C, D do zaznaczania odpowiedzi,
- miejsce na naklejkę z kodem ośrodka egzaminacyjnego.

Przeczytaj uważnie „Instrukcję dla zdającego” w arkuszu egzaminacyjnym i sprawdź, czy Twój arkusz jest kompletny i nie ma w nim braków. Wykonaj polecenia zgodnie z „Instrukcją dla zdającego”.

Czas trwania etapu pisemnego egzaminu wynosi 120 minut (2 godziny zegarowe).

UWAGA: Jeśli jesteś egzaminowanym o potwierdzonych specjalnych potrzebach edukacyjnych, to masz prawo do wydłużonego o 30 minut czasu trwania etapu pisemnego egzaminu zawodowego. Przewodniczący szkolnego zespołu egzaminacyjnego wskaże Ci miejsce na sali egzaminacyjnej i dopilnuje, abyś mógł zdawać egzamin w ustalonym dla Ciebie czasie.

Kolejność rozwiązywania zadań jest dowolna. Dobrze jednak będzie, jeśli rozplanujesz sobie czas egzaminu. Na rozwiązanie zadań z części I arkusza powinieneś przeznaczyć około 80 minut, na rozwiązanie zadań z części II - około 30 minut. Pozostałe 10 minut powinieneś wykorzystać na sprawdzenie, czy prawidłowo zaznaczyłeś odpowiedzi do poszczególnych zadań w KARCIE ODPOWIEDZI.

Pamiętaj! Pracuj samodzielnie!

Przystępując do rozwiązywania każdego zadania powinieneś:

- uważnie przeczytać całe zadanie,
- przeanalizować rysunki, tabele, itp. oraz treść poleceń,
- dobrze zastanowić się nad wyborem prawidłowej odpowiedzi,
- starannie zaznaczyć wybraną odpowiedź w KARCIE ODPOWIEDZI zgodnie z instrukcją w arkuszu egzaminacyjnym.

Po zakończeniu rozwiązywania zadań, sprawdź w KARCIE ODPOWIEDZI, czy dla wszystkich zadań zaznaczyłeś odpowiedzi.

Przewodniczący ogłosi koniec egzaminu i poinformuje, w jaki sposób będziesz mógł oddać swoją KARTĘ ODPOWIEDZI. Arkusz egzaminacyjny możesz zatrzymać dla siebie.

Jeśli wcześniej zakończysz rozwiązywanie zadań, zgłoś przez podniesienie ręki gotowość do oddania KARTY ODPOWIEDZI.

2.2. Wymagania egzaminacyjne z przykładami zadań do części I

Część I. Zakres wiadomości i umiejętności właściwych dla kwalifikacji w zawodzie

Absolwent powinien umieć:

1. Czytać ze zrozumieniem informacje przedstawione w formie opisów, instrukcji, rysunków, szkiców, wykresów, dokumentacji technicznych i technologicznych, a w szczególności:

1.1. Rozróżniać statki rybackie według ich przeznaczenia, napędu, budowy i rozwiązań konstrukcyjnych oraz określać pojęcia charakteryzujące statek (zdolność połowowa, główne wymiary, zanurzenie, wyporność, nośność, pojemność, stateczność, pływalność),

czyli:

- rozróżniać statki rybackie według ich przeznaczenia, np.: floty bałtyckiej, dalekomorskie, pomocnicze,
- rozróżniać statki rybackie według rodzaju napędu, np.: o napędzie mechanicznym, żaglowym, wiosłowym,
- rozróżniać statki rybackie według budowy i rozwiązań konstrukcyjnych np.: kliper, troller, takłowiec, sejner, luger, trawler przetwórnia, trawler zamrażalnia, kutry burtowe i rufowe,
- określać pojęcia charakteryzujące statek, np.: zdolność połowowa, zanurzenie, wyporność, nośność, stateczność, pływalność.

Przykładowe zadanie 1.

Zdolność połowowa jednostki jest zależna od

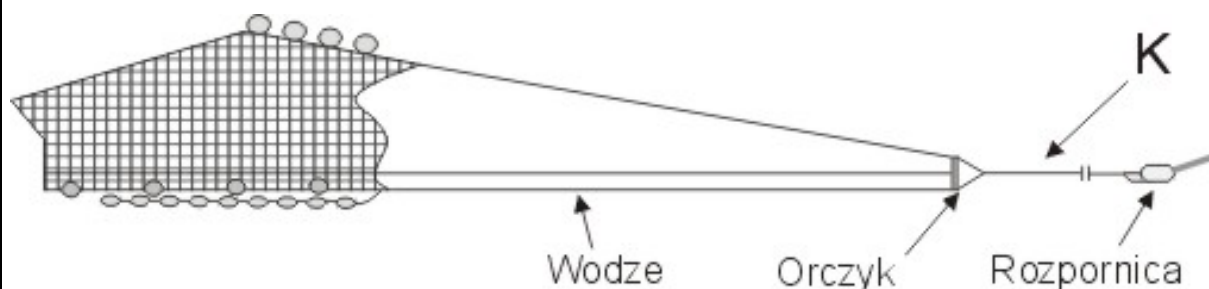
- A. zdolności utrzymywania prędkości, zwrotności i stateczności kursowej.
- B. mocy i rodzaju napędu głównego statku.
- C. mocy napędu, wielkości jednostki i rodzaju techniki połowu.
- D. wielkości jednostki.

1.2. Rozróżniać urządzenia i wyposażenie statku rybackiego w narzędzia połowowe, czyli:

- rozróżniać urządzenia i wyposażenie statków rybackich z uwagi na stosowaną technikę połowową np.: narzędzia włóczne, usidlające, zahaczające, okrążające, pułapki.

Przykładowe zadanie 2.

Na przedstawionym niżej schemacie uzbrojenia włoka dennego, literą „K” oznaczono

- A. wodzę.
- B. słomiak.
- C. bokborę.
- D. linę trałową.

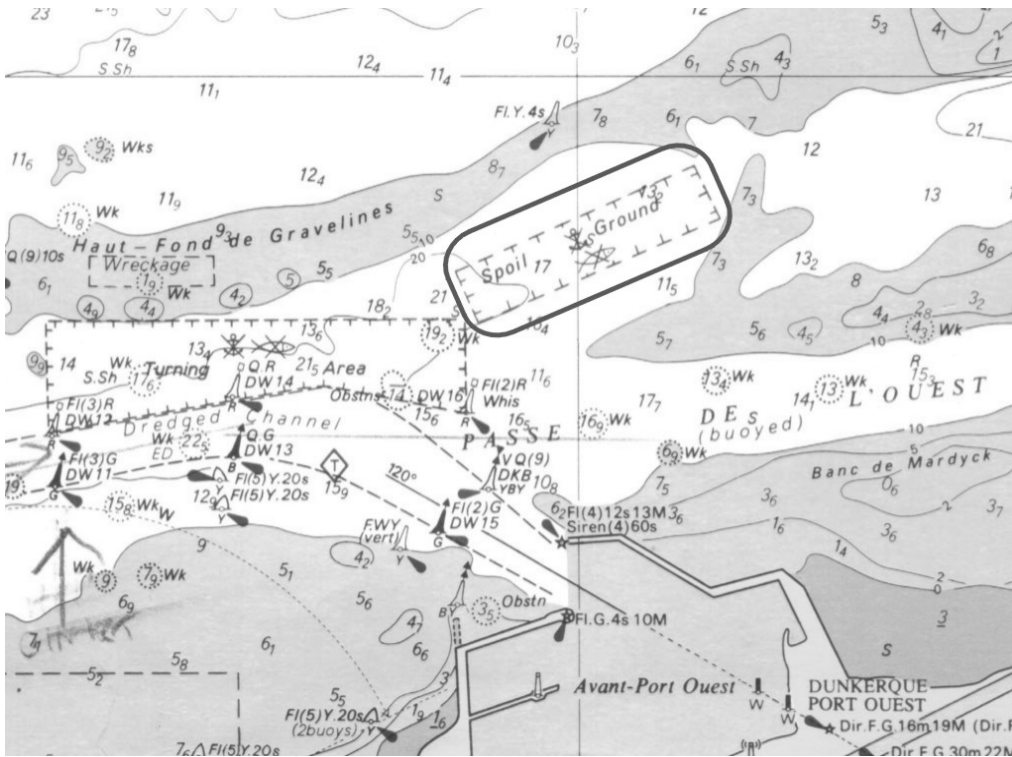
1.3. Odczytywać, informacje zamieszczone na mapach nawigacyjnych i w wydawnictwach nawigacyjnych, a zwłaszcza w locjach, spisach radiostacji nautycznych i latarni morskich oraz w tablicach nawigacyjnych,

czyli:

- odczytywać informacje zamieszczone na mapach nawigacyjnych, np.: skalę mapy, wysokości i głębokości, elipsoidy odniesienia, aktualną wartość deklinacji magnetycznej,
- interpretować znaki i skróty stosowane na mapach morskich, np.: symbole i charakterystyki świateł latarni morskich, opis rodzaju dna itp.,
- posługiwać się wydawnictwami nawigacyjnymi, np.: locjami, spisami radiostacji nautycznych, spisami świateł i sygnałów nawigacyjnych, tablicami nawigacyjnymi, katalogiem map i publikacjami nautycznymi.

Przykładowe zadanie 3.

Na angielskiej mapie nawigacyjnej grubą linią obrysowano obszar, który jest miejscem zakazu połowów i kotwiczenia oraz

- A. zatapiania (wysypiskiem).
- B. zatapiania amunicji.
- C. ćwiczeń okrętów podwodnych.
- D. prac podwodnych.

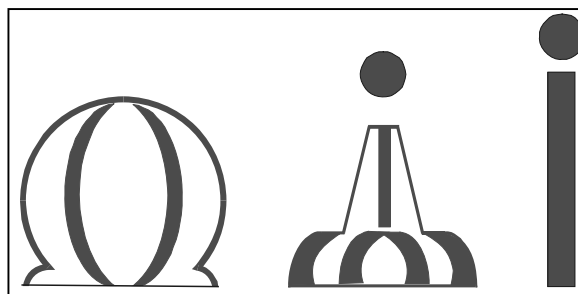
1.4. Rozróżnić oznaczenie nawigacyjne torów wodnych oraz światła, znaki i sygnały nawigacyjne statków, czyli:

- rozróżniać znaczenie znaków i świateł systemu oznakowania nawigacyjnego IALA, np.: znaku bezpiecznej wody, znaków bocznych, znaków kardynalnych,
- rozróżniać znaczenie znaków i świateł statku znajdującego się w różnych sytuacjach na morzu, np.: statku zajętego połowem, statku na kotwicy, statku posuwającego się po wodzie,
- rozróżniać sygnały nawigacyjne nadawane przez statki, np.: dźwiękowe sygnały manewrowe, sygnały w warunkach ograniczonej widzialności.

Przykładowe zadanie 4.

Przedstawiony poniżej znak, zgodnie z Międzynarodowym Oznakowaniem Nawigacyjnym Systemu IALA, oznacza

- A. przeszkodę nawigacyjną.
- B. prawą stronę toru wodnego.
- C. lewą stronę toru wodnego.
- D. żeglowną wodę.

1.5. Posługiwać się przepisami o zapobieganiu zderzeniom na morzu,
czyli:

- posługiwać się międzynarodowymi przepisami o zapobieganiu zderzeniom na morzu np.: w sytuacjach wyprzedzania, kursów przecinających się, dla statków wzajemnie widocznych i przy ograniczonej widzialności.

Przykładowe zadanie 5.

Jeżeli kursy dwóch statków o napędzie mechanicznym przecinają się w taki sposób, że powoduje to ryzyko zderzenia, wówczas pierwszeństwo przysługuje temu z nich, który ma drugi statek

- A. ze swojej prawej burty.
- B. ze swojej lewej burty.
- C. od strony nawietrznej.
- D. od strony zawietrznej.

1.6. Rozróżniać i charakteryzować podstawowe gatunki ryb użytkowych Morza Bałtyckiego, rozpoznawać stadia rozwoju ryb morskich, ich wędrówki i podstawowe rodzaje chorób ryb,

czyli:

- rozróżniać podstawowe gatunki ryb bałtyckich, np.: dorsz, śledź, szprot, flądra, belona, łosoś, troć, węgorz,
- charakteryzować ryby bałtyckie ze względu na fizjologię, autonomię i biologię życia, np.: ryby pelagiczne, przydenne, planktonożerne, drapieżne, ryby o różnej budowie zewnętrznej oraz barwie,
- rozpoznawać wędrówki ryb, np.: rozrodcze, odżywcze, obronne, czynne, bierne, ławicowe, w rozproszeniu,
- rozpoznawać podstawowe choroby ryb, np.: choroby wirusowe, bakteryjne, grzybowe, pasożytnicze, fizjologiczne.

Przykładowe zadanie 6.

Który z wymienionych gatunków ryb zaliczysz do ryb katadronicznych?

- A. Łososie.
- B. Śledzie.
- C. Halibuty.
- D. Węgorze.

1.7. Określać zasoby rybne mórz i oceanów, rozmieszczenie łowisk przemysłowych gatunków ryb, zasady racjonalnej gospodarki zasobami ryb i wymagania przepisów dotyczących ochrony rybołówstwa morskiego, w tym sieci rybackich, wymiarów i okresów ochronnych ryb,

czyli:

- określać zasoby rybne mórz i oceanów, np.: wydajność łowiska, produkcję masy planktonu,
- określać rozmieszczenie łowisk przemysłowych gatunków ryb, np.: na Morzu Bałtyckim, Północnym, na Atlantyku,
- określać zasady racjonalnej gospodarki zasobami ryb, np.: fluktuację wielkości stada, maksymalny zrównoważony połów,
- stosować przepisy dotyczące ochrony rybołówstwa morskiego dotyczące, np.: długości poławianych ryb, wielkości oczek w sieci, wielkości haczyków oraz okresów ochronnych i limitów połowowych.

Przykładowe zadanie 7.

Zakaz połowu włokami dennymi zapobiega

- A. płoszeniu ryb żerujących.
- B. niszczeniu złożonej ikry.
- C. niszczeniu włoków o przeszkody.
- D. połowom ryb różnych gatunków.

2. Przetwarzać dane liczbowe i operacyjne, a w szczególności:

2.1. Projektować pod względem nawigacyjnym trasę podróży morskiej na łowisko oraz przygotowywać statek do połowów z uwzględnieniem otrzymanych prognoz meteorologicznych i wymagań dotyczących dokumentów warunkujących żeglugę i rybołówstwo,

czyli:

- zaplanować pod względem nawigacyjnym trasę podróży morskiej, np. prawidłowo dobrać mapy i wydawnictwa nawigacyjne do konkretnej trasy, określić kursy i odległości między poszczególnymi punktami zwrotów,
- przygotowywać statek do połowów z uwzględnieniem otrzymanych prognoz meteorologicznych, np. stanu morza, siły wiatru, występowania lodu,
- przygotowywać statek do połowów z uwzględnieniem wymagań dotyczących dokumentów warunkujących żeglugę i rybołówstwo, np. przyznanych limitów ryb do odłowu przez jednostkę oraz informacji o akwenach wyłączonych dla żeglugi i rybołówstwa.

Przykładowe zadanie 8.

Na statku ostrzeżenia nawigacyjne można odebrać za pomocą systemu

- A. GPS
- B. DGPS
- C. VTS
- D. NAVTEX

2.2. Wskazywać wymagania przy pełnieniu wachty nawigacyjnej na statku rybackim, z uwzględnieniem zasad manewrowania statkiem, wydawania i wykonywania komend oraz przestrzegania przepisów o zapobieganiu zderzeniom na morzu,

czyli:

- wskazywać wymagania podczas pełnienia wachty nawigacyjnej na statku, np.: przyjęcie wachty „na oku”, zdanie wachty kotwicznej, pełnienie wachty portowej,
- wskazywać wymagania przy pełnieniu wachty nawigacyjnej na statku z uwzględnieniem zasad manewrowania, np.: podczas wykonywania manewrów „człowiek za burzą”, cumowania, odcumowywania, kotwiczenia,
- wskazywać wymagania przy pełnieniu wachty nawigacyjnej na statku z uwzględnieniem zasad wydawania i wykonywania komend, np.: ster prawo na burzę, wolno naprzód, ster zero,
- wskazywać wymagania przy pełnieniu wachty nawigacyjnej na statku z uwzględnieniem międzynarodowych przepisów o zapobieganiu zderzeniom na morzu, np.: postępowanie podczas spotkań statków na kursach przecinających się, postępowanie podczas wyprzedzania statków, postępowanie podczas nadmiernego zbliżania się statków.

Przykładowe zadanie 9.

Wszelkie manewry rozpoczęte przed zmianą wachty powinny być wykonywane

- A. pod nadzorem kapitana statku.
- B. wspólnie przez oficerów wachtowych.
- C. przez oficera zdającego i zakończone do momentu przekazania wachty.
- D. przez oficera przyjmującego i zakończone do momentu przekazania wachty.

2.3. Wykonywać podstawowe obliczenia nawigacyjne i określać pozycję statku na podstawie zliczeń nawigacyjnych, namiarów i obserwacji obiektów nawigacyjnych, astronomicznych linii pozycyjnych oraz innych dostępnych danych nawigacyjnych,

czyli:

- wykonywać podstawowe obliczenia nawigacyjne, np.: aktualną wartość deklinacji magnetycznej,
- określić pozycję statku na podstawie namiarów i obserwacji obiektów nawigacyjnych oraz innych dostępnych danych nawigacyjnych, np.: nanieść na mapę pozycję otrzymaną z dwóch namiarów, z namiaru i odległości.

Przykładowe zadanie 10.

Poniżej przedstawiono wycinek z *Tabeli dewiacji* kompasu magnetycznego oraz informacje o deklinacji magnetycznej zawarte na mapie nawigacyjnej.

Tabela dewiacji

KK	δ
120°	- 0,5°
130°	- 1,5°
140°	- 2,0°

*Variation 2°20' W (1996)
increasing about 10' annly:*

Jaki będzie kurs rzeczywisty statku (KR) płynącego w dniu 30.07.2006 r. kursem kompasowym KK=125°?

- A. 120°
- B. 123° 20'
- C. 126° 20'
- D. 128°

2.4. Określać pozycję statku przy pomocy urządzeń do prowadzenia nawigacji technicznej,

czyli:

- określać pozycję obserwowaną statku przy pomocy radionawigacyjnych systemów satelitarnych, np.: określać pozycję za pomocą odbiornika systemu GPS,
- określić pozycję obserwowaną statku przy pomocy innych urządzeń nawigacyjnych np.: za pomocą radaru (odległość i namiar), za pomocą radaru i echosondy (namiar i głębokość),
- określać pozycję zliczoną statku przy pomocy urządzeń nawigacyjnych, np.: kompasu magnetycznego i logu.

Przykładowe zadanie 11.

Urządzenie za pomocą, którego można najdokładniej określić pozycję statku, to

- A. odbiornik DGPS.
- B. radar nawigacyjny.
- C. radionamiernik.
- D. żyrokompas i log.

2.5. Stosować procedury prowadzenia łączności radiokomunikacyjnej,

czyli:

- stosować procedury prowadzenia łączności radiokomunikacyjnej, np.: nadawanie sygnałów niebezpieczeństwa, potwierdzenie odbioru sygnału od statku będącego w niebezpieczeństwie, nadanie sygnału dla celów bezpieczeństwa.

Przykładowe zadanie 12.

Radiotelefoniczny sygnał ostrzegawczy powinien być poprzedzony trzykrotnie powtórzonym sygnałem słownym

- A. MAYDAY
- B. SECURITE
- C. INTERCO
- D. PAN PAN

2.6. Wskazywać wymagania dotyczące zasad obsługi urządzeń pokładowych i połowowych, silników i urządzeń pomocniczych oraz sprzętu ratunkowego,

czyli:

- wskazywać wymagania dotyczące zasad obsługi urządzeń i narzędzi pokładowych, np.: windy kotwicznej, wciągarki cumowniczej, żurawi pokładowych i bomowych,
- wskazywać wymagania dotyczące zasad obsługi urządzeń i narzędzi połowowych, np.: wyciągarki trałowej, kozłów trałowych, wciągarki sieciowej, windy trałowej,
- wskazywać wymagania dotyczące zasad obsługi silników i urządzeń pomocniczych, np.: silnika głównego, wirówki paliwa, agregatu prądotwórczego,
- wskazywać wymagania dotyczące zasad obsługi sprzętu ratunkowego, np.: indywidualnych i zbiorowych środków ratunkowych.

Przykładowe zadanie 13.

Do łączenia przęseł w łańcuchu kotwicznym służy specjalny element, który może być również wykorzystywany do zastąpienia zerwanych ogniw łańcucha. Jest to łącznik

- A. Halla.
- B. krętlikowy.
- C. patentowy.
- D. Kentera.

2.7. Dobierać narzędzia i techniki połowu do gatunku ryb morskich, z uwzględnieniem przepisów ochrony rybołówstwa,

czyli:

- dobierać narzędzia połowowe do gatunków poławianych ryb, np.: włok denny – dorsze, ryby płaskie; włok pelagiczny – szproty, śledzie, dorsze, łososie; wontony – ryby łososiozate; takle – łososie, dorsze; mance – śledzie, płastugi,
- dobierać techniki połowu do gatunku poławianych ryb, np.: połów okrężnicowy ze światłem – makrele, sardynki; połowy jigi – kalmary,
- stosować przepisy ochrony rybołówstwa dotyczące, np.: okresów ochronnych, wymiarów poławianych ryb, rodzaju i wymiarów stosowanych narzędzi połowowych.

Przykładowe zadanie 14.

Mance należą do grupy narzędzi

- A. usidlających.
- B. włóczonych.
- C. pułapkowych.
- D. zahaczających.

2.8. Dobierać technologię zabezpieczenia surowca rybnego oraz charakteryzować podstawowe procesy technologiczne przetwórstwa ryb,

czyli:

- dobierać technologię zabezpieczenia surowca rybnego, np.: schładzanie, zamrażanie,
- charakteryzować podstawowe procesy przetwórstwa rybnego, np.: solenie, marynowanie, konserwowanie, wędzenie.

Przykładowe zadanie 15.

Technologią zabezpieczenia surowca rybnego jest

- A. filetowanie.
- B. patroszenie.
- C. odskórzanie.
- D. schładzanie.

2.9. Oceniać stan techniczny urządzeń pokładowych, silnika głównego i urządzeń pomocniczych siłowni statku, przeprowadzać pomiary parametrów ich pracy, usuwać przyczyny niesprawności, określać zakres koniecznych prac konserwacyjnych i remontowych, a także potrzebnych części zamiennych i materiałów,

czyli:

- oceniać stan techniczny urządzeń pokładowych, np.: windy kotwicznej, wciągarki cumowniczej, żurawi pokładowych,
- oceniać stan techniczny urządzeń siłowni statku np.: silnika głównego, agregatów prądotwórczych,
- interpretować wskazania przyrządów pomiarowych obrazujących pracę urządzeń siłowni statku, np.: ciśnienie oleju silnika głównego, temperatura wody chłodzącej silnik,
- usuwać podstawowe przyczyny niesprawności urządzeń siłowni statku, np.: nieszczelności pomp i rurociągów,
- określać zakres koniecznych prac konserwacyjnych i remontowych, takich jak np.: wymiana oleju smarnego, okresowe przeglądy aparatury wtryskowej,
- określać ilość potrzebnych części zamiennych i materiałów, np.: paliwa, filtrów, uszczelek.

Przykładowe zadanie 16.

Aby zapobiec przedwczesnemu starzeniu się oleju i przeciwdziałać korozyjnemu oddziaływaniu produktów zużycia oleju silnikowego, stosuje się

- A. wiskozatory.
- B. dodatki przeciwpienne.
- C. dodatki antykorozyjne.
- D. depresatory.

2.10. Prowadzić dziennik statku rybackiego i inną dokumentację wymaganą przepisami,

czyli:

- prowadzić dokumentację statku rybackiego i inną dokumentację, np.: dziennik pokładowy, dziennik maszynowy, dziennik pokładowo-maszynowy, dziennik GMDSS.

Przykładowe zadanie 17.

Karta bezpieczeństwa statku to dokument

- A. określający terminy przeglądu statku.
- B. określający wyposażenie statku i minimalny skład załogi.
- C. zawierający przepisy BHP i ppoż.
- D. będący wyciągiem z dziennika okrętowego, dotyczący sytuacji zagrożenia.

2.11. Wskazywać wymagania związane z procesem hodowlanym ryb morskich,
czyli:

- wskazać wymagania związane z wyliczeniem ilości pokarmu dla ryb hodowlanych,
- wskazać wymagania dotyczące kontrolnych badań ryb hodowlanych,
- wskazać wymagania dotyczące zasad hodowli ryb morskich, np.: parametry inkubacji, gęstość obsady.

Przykładowe zadanie 18.

Który gatunek ryb poławianych w Morzu Bałtyckim pochodzi ze sztucznego zarybiania?

- A. Dorsze.
- B. Pstrągi.
- C. Łososie.
- D. Karpie.

3. Bezpiecznie wykonywać zadania zawodowe zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska, a w szczególności:

3.1. Rozpoznawać zagrożenia dla zdrowia i życia występujące podczas prac połowowych, cumowniczych, kotwicznych, przeladunkowych i konserwacyjnych,

czyli:

- rozpoznawać zagrożenia dla zdrowia i życia występujące podczas prac połowowych, np.: przy obsłudze windy trałowej i sieciowej,
- rozpoznawać zagrożenia dla zdrowia i życia występujące podczas prac cumowniczych, np.: podczas pracy z cumą,
- rozpoznawać zagrożenia dla zdrowia i życia podczas prac kotwicznych,
- rozpoznawać zagrożenia podczas wykonywania prac przeladunkowych,
- rozpoznawać zagrożenia podczas wykonywania prac konserwacyjnych, np.: zatrucie oparami podczas prac malarskich w ładowni statku.

Przykładowe zadanie 19.

Największym zagrożeniem dla życia i zdrowia przy rzucaniu lub wybieraniu kotwicy jest przebywanie

- A. w pobliżu wciągarki kotwicznej.
- B. w zasięgu stopera łańcucha kotwicznego.
- C. w pobliżu zwalniaka kotwicznego.
- D. w linii łańcucha kotwicznego.

3.2. Dobierać środki ochrony indywidualnej i zbiorowej do rodzaju wykonywanych prac,

czyli:

- dobierać środki ochrony indywidualnej, w tym odzież roboczą, odpowiednio do rodzaju wykonywanych prac, np.: rękawice ochronne podczas pracy z cumami, rękawice i okulary ochronne z filtrami podczas prac spawalniczych, okulary ochronne podczas prac szlifierskich, maski ochronne podczas prac malarskich.

Przykładowe zadanie 20.

Przed rozpoczęciem wybierania sprzętu połowowego w warunkach sztormowych rybak powinien założyć

- A. ubranie sztormowe.
- B. kamizelkę ratunkową.
- C. kask ochronny.
- D. rękawice ochronne.

3.3. Stosować przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, bezpieczeństwa życia na morzu, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska morskiego,

czyli:

- stosować przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze urządzeń elektrycznych, mechanicznych,
- stosować przepisy bezpieczeństwa życia na morzu w zakresie życia na morzu, np.: posługiwanie się środkami ratunkowymi,
- stosować przepisy ochrony przeciwpożarowej podczas prac spawalniczych, malarskich, przeładunkowych,
- stosować przepisy ochrony środowiska związane z utylizacją odpadów, zdawaniem nieczystości i zużytych płynów eksploatacyjnych.

Przykładowe zadanie 21.

Zgodnie z przepisami każda tratwa pneumatyczna powinna zawierać obowiązkowe wyposażenie, które sprawdzane jest podczas atestacji. Atestację taką przeprowadza się

- A. raz na pół roku.
- B. raz na rok.
- C. co dwa lata.
- D. co trzy lata.

3.4. Stosować określone przepisami procedury postępowania w przypadku zaistnienia awarii, wypadku morskiego, wypadku przy pracy, pożaru, utraty szczelności kadłuba lub prowadzenia alarmów i ćwiczeń,

czyli:

- stosować procedury postępowania w przypadku wystąpienia awarii, np.: steru, napędu głównego,
- stosować procedury postępowania podczas wypadku morskiego, np.: kolizji dwóch statków, wejścia statku na mieliznę,
- stosować procedury postępowania po zaistnieniu wypadku przy pracy, np.: porażenia prądem, zatrucia oparami, złamania kończyn,
- stosować procedury postępowania podczas ćwiczeń i alarmów, np.: alarmu pożarowego, alarmu ogólnego i alarmu innych zagrożeń.

Przykładowe zadanie 22.

W przypadku nie zagrażającego życiu załogi wejścia statku na mieliznę oficer wachtowy **nie jest zobowiązany** do

- A. rzucenia kotwicy.
- B. zatrzymania silnika głównego.
- C. zamknięcia drzwi wodoszczelnych.
- D. przestawienia radaru na pracę „head up”.

3.5. Posługiwać się środkami ratunkowymi i ratowniczymi, a także sprzętem awaryjnym i gaśniczym oraz udzielać pierwszej pomocy przedmedycznej,

czyli:

- posługiwać się środkami ratunkowymi i ratowniczymi np.: kombinezonem i kamizelką ratunkową, tratwą ratunkową,
- posługiwać się sprzętem awaryjnym i gaśniczym będącym na wyposażeniu statku,
- udzielać pierwszej pomocy w nagłych wypadkach, np. krwotoki, porażenie prądem, złamania kończyn, poparzenia termiczne i chemiczne.

Przykładowe zadanie 23.

Tratwy pneumatyczne przechowywane są na statkach w stanie złożonym, w specjalnych pojemnikach. Jeżeli spoczywają one na łóżach, to w celu opuszczenia tratwy na wodę należy

- A. ręcznie wyrzucić ją poza burtę.
- B. ręcznie zwolnić blokadę ześlizgów.
- C. wyciągnąć do oporu linkę zwaną faleniem.
- D. uruchomić mechanizm automatycznego zrzutu.

2.3. Wymagania egzaminacyjne z przykładami zadań do części II

Absolwent powinien umieć:

1. Czytać ze zrozumieniem informacje przedstawione w formie opisów, instrukcji, tabel, wykresów, a w szczególności:

1.1 Rozróżniać podstawowe pojęcia i terminy z obszaru funkcjonowania gospodarki oraz prawa pracy, prawa podatkowego i przepisów regulujących podejmowanie i wykonywanie działalności gospodarczej,

czyli:

- rozróżniać pojęcia z obszaru funkcjonowania gospodarki, np.: rynek, popyt, podaż, bezrobocie, inflacja,
- rozróżniać pojęcia z zakresu prawa pracy, np.: umowa o pracę, urlop, wynagrodzenie za pracę,
- rozróżniać pojęcia z zakresu prawa podatkowego, np.: podatek dochodowy, podatek VAT, akcyza, PIT,
- rozróżniać pojęcia z obszaru podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej, np.: REGON, numer identyfikacji podatkowej-NIP, rachunek bankowy.

Przykładowe zadanie 1.

Poprzez określenie płacy brutto należy rozumieć kwotę wynagrodzenia pracownika

- A. bez podatku dochodowego.
- B. określoną w umowie o pracę.
- C. obliczoną do wypłaty.
- D. pomniejszoną o składki ZUS.

1.2 Rozróżniać dokumenty związane z zatrudnieniem oraz podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej,

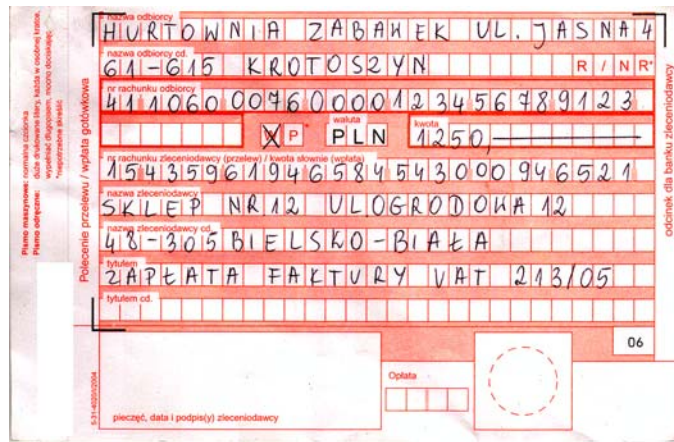
czyli:

- rozróżniać dokumenty związane z zatrudnieniem, np.: umowa o pracę, Kodeks pracy, deklaracja ZUS,
- rozróżniać dokumenty związane z działalnością gospodarczą, np.: polecenie przelewu, faktura, deklaracja podatkowa.

Przykładowe zadanie 2.

Jak nazywa się przedstawiony na rysunku dokument regulujący rozliczenie bezgotówkowe?

- A. Czek potwierdzony.
- B. Polecenie przelewu.
- C. Faktura VAT.
- D. Weksel prosty.

1.3 Identyfikować i analizować informacje dotyczące wymagań i uprawnień pracownika, pracodawcy, bezrobotnego i klienta,

czyli:

- identyfikować i analizować obowiązki i uprawnienia pracownika określone w Kodeksie pracy, umowie o pracę, np.: prawo do urlopu, czas pracy, wynagrodzenie za pracę,
- identyfikować i analizować obowiązki i uprawnienia pracodawcy określone w Kodeksie pracy, umowie o pracę, względem ZUS, urzędu skarbowego, np.: terminowe wypłacanie wynagrodzeń, odprowadzanie składek ubezpieczenia zdrowotnego i emerytalnego, zapewnienie bezpiecznych warunków pracy,
- identyfikować i analizować obowiązki i uprawnienia bezrobotnego na podstawie Ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, np.: rejestracja w biurze pracy, zasady pobierania zasiłku, oferty pracy dla bezrobotnych, w tym bezrobotnych absolwentów,
- identyfikować i analizować obowiązki i uprawnienia klienta podane w umowach kupna-sprzedaży, z tytułu gwarancji, reklamacji przy zakupach towarów i usług.

Przykładowe zadanie 3.

Na podstawie której z wymienionych poniżej umów, przysługuje pracownikowi prawo do urlopu wypoczynkowego?

- A. Umowy – zlecenia.
- B. Umowy o dzieło.
- C. Umowy o pracę.
- D. Umowy agencyjnej.

2. Przetwarzać dane liczbowe i operacyjne, a w szczególności:

2.1. Analizować informacje związane z podnoszeniem kwalifikacji, poszukiwaniem pracy i zatrudnieniem oraz podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej,

czyli:

- analizować oferty urzędów pracy, placówek doskonalących w zawodzie oraz oferty kursów zawodowych, dla podnoszenia kwalifikacji zawodowych i dostosowania ich do potrzeb rynku pracy,
- analizować oferty zakładów pracy, urzędów pracy, biur pośrednictwa dotyczące poszukiwania pracownika i zatrudnienia, przedstawione w formie ogłoszeń prasowych, internetowych, tablic ogłoszeń,
- analizować informacje związane z podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej zawarte, np.: w Kodeksie spółek handlowych, danych z urzędu pracy na temat lokalnego rynku pracy, zapotrzebowania na usługi i towary.

Przykładowe zadanie 4.

W lokalnej prasie ukazało się ogłoszenie następującej treści:

Firma z kapitałem zagranicznym specjalizująca się w wyposażeniu warsztatów i magazynów w sprzęt techniczny *poszukuje kandydata na stanowisko*

MAGAZYNIERA

WYMAGANIA:

- *wykształcenie średnie techniczne,*
 - *obsługa komputera,*
 - *znajomość języka niemieckiego.*
- Ponadto mile widziane jest:*
- *doświadczenie na podobnym stanowisku.*
 - *prawo jazdy kategorii B.*

Oferty wraz z listem motywacyjnym, życiorysem i zdjęciem w terminie dwóch tygodni od daty ukazania się ogłoszenia prosimy przysyłać na adres:

Firma „TECHNOPOL” 30-999 NIEZNAŃÓW ul. Warsztatowa 1.

Wymagania stawiane przez firmę spełnia osoba, która ukończyła

- A. technikum budowlane, pracuje w magazynie i ma prawo jazdy kat.B.
- B. technikum elektryczne, ma prawo jazdy kat B i zna język niemiecki.
- C. technikum chemiczne, korzysta z komputera i pracowała jako magazynier.
- D. technikum mechaniczne, obsługuje komputer i zna język niemiecki.

2.2. Sporządzać dokumenty związane z poszukiwaniem pracy i zatrudnieniem oraz podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej,

czyli:

- sporządzać dokumenty związane z poszukiwaniem pracy i zatrudnieniem, np.: list intencyjny, list motywacyjny, curriculum vitae,
- sporządzić dokumenty niezbędne przy uruchamianiu indywidualnej działalności gospodarczej, np.: wniosek o zarejestrowanie firmy, zgłoszenie do urzędu statystycznego o nadanie numeru REGON i urzędu skarbowego o przyznanie numeru identyfikacji podatkowej-NIP,
- sporządzić dokumenty związane z wykonywaniem działalności gospodarczej, np.: zgłoszenie do ZUS, polecenie przelewu, fakturę, księgę przychodów i rozchodów.

Przykładowe zadanie 5.

Na jaką kwotę w zł hotel wystawi fakturę firmie za korzystanie z noclegu przez dwóch jej pracowników podczas służbowego wyjazdu?

Nazwa usługi	Symbol PKWiU	J.M.	Ilość osób	Cena jedn.	Wartość netto	VAT	Wartość VAT	Wartość brutto
Nocleg w hotelu „Azalia”	55.10.10	jedna doba	2	100,00 zł	200,00 zł	7 %	14,00 zł	zł
Razem					200,00 zł	7 %	14,00 zł	zł
W tym:						zw 22% 7% 0%	14,00 zł	
Do zapłaty:								zł

- A. 107 zł
- B. 114 zł
- C. 207 zł
- D. 214 zł

2.3. Rozróżniać skutki wynikające z nawiązania i rozwiązania stosunku pracy,

czyli:

- rozróżniać skutki zawarcia umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło, np.: opłaty składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, prawo do urlopu, wysokość podatku,
- rozróżniać skutki rozwiązania umowy o pracę z zachowaniem okresu wypowiedzenia, bez wypowiedzenia, niezgodne z prawem, np.: przywrócenie do pracy,
- rozróżniać skutki zawarcia i rozwiązania umowy o pracę dla pracodawcy, np.: wystawienie świadectwa pracy, odprowadzanie składek pracowniczych, płacenie podatków, ustalenie wymiaru urlopów, wypłacanie zaliczek.

Przykładowe zadanie 6.

Jaka kwota wynagrodzenia brutto w zł została naliczona pracownikowi za miesiąc pracy, zatrudnionemu w HURTOWNI „AS” S.A. na podstawie umowy o pracę?

- A. 2 400 zł
- B. 1 600 zł
- C. 1 200 zł
- D. 240 zł

HURTOWNIA „AS” S.A. ul. Wiosenna 1 <small>/pieczęć nagłówek pracodawcy/</small> 60-623 Poznań <small>/numer REGON – EKD</small> 012 775 62	Poznań 2003.01.06 <small>/miejsowość i data/</small>
UMOWA O PRACĘ	
zawarta w dniu 6 stycznia 2003 roku	
<small>/data zawarcia umowy/</small>	
między Markiem Nowakiem - prezesem	
<small>/imię i nazwisko pracodawcy lub osoby reprezentującej pracodawcę albo osoby upoważnionej do składania oświadczeń w imieniu pracodawcy/</small>	
a Anna Jabłońska, Poznań ul. Biała 12	
<small>/imię i nazwisko pracownika oraz jego miejsce zameldowania/</small>	
zawarta na czas nieokreślony	
<small>/okres próbny, czas nieokreślony, czas określony, czas wykonywania określonej pracy/</small>	
1. Strony ustalają następujące warunki zatrudnienia:	
1)	rodzaj umówionej pracy: sprzedawca
	<small>/stanowisko, funkcja, zawód, specjalność/</small>
2)	miejsce wykonywania pracy: sprzedawca w Hurtowni „AS”
3)	wymiar czasu pracy: etat – 40 godz. tygodniowo
4)	wynagrodzenie: 2000 zł /słownie dwa tysiące zł/ + premia
	regulaminowa 20% wynagrodzenia zasadniczego
5)	inne warunki zatrudnienia: brak
.....	
2.	Dzień rozpoczęcia pracy: 06. stycznia 2003. roku
	06.01. 2003
	A.Jablonska
<small>/data i podpis pracownika/</small>	M Nowak <small>/podpis pracodawcy lub osoby reprezentującej pracodawcę albo osoby upoważnionej do składania oświadczeń w imieniu pracodawcy/</small>

2.4. Odpowiedzi do przykładowych zadań

Część pierwsza

Zadanie 1. C	Zadanie 9. C	Zadanie 17. B
Zadanie 2. B	Zadanie 10. A	Zadanie 18. C
Zadanie 3. A	Zadanie 11. A	Zadanie 19. D
Zadanie 4. D	Zadanie 12. B	Zadanie 20. B
Zadanie 5. B	Zadanie 13. D	Zadanie 21. B
Zadanie 6. D	Zadanie 14. A	Zadanie 22. D
Zadanie 7. B	Zadanie 15. D	Zadanie 23. A
Zadanie 8. D	Zadanie 16. C	

Część druga

- Zadanie 1. **B** Zadanie 2. **B** Zadanie 3. **C** Zadanie 4. **D** Zadanie 5. **D** Zadanie 6. **A**

3. ETAP PRAKTYCZNY EGZAMINU

3.1. Organizacja i przebieg

Etap praktyczny egzaminu może być zorganizowany w szkole lub innej placówce wskazanej przez okręgową komisję egzaminacyjną.

W dniu egzaminu powinieneś zgłosić się w szkole/placówce na 30 minut przed godziną jego rozpoczęcia. Powinieneś posiadać dokument ze zdjęciem potwierdzający Twoją tożsamość i numer ewidencyjny PESEL.

Przed wejściem do sali egzaminacyjnej będziesz poproszony o potwierdzenie gotowości przystąpienia do etapu praktycznego egzaminu.

Słuchaj uważnie informacji przewodniczącego zespołu nadzorującego etap praktyczny, który będzie omawiał regulamin przebiegu etapu praktycznego egzaminu.

Po potwierdzeniu gotowości przystąpienia do etapu praktycznego wylosujesz zadanie egzaminacyjne. Zadanie egzaminacyjne wraz z dokumentacją do jego wykonania zamieszczone jest w arkuszu egzaminacyjnym. Na stronie tytułowej arkusza znajduje się nazwa i symbol cyfrowy zawodu, w którym odbywa się etap praktyczny egzaminu oraz „Informacja dla zdającego”.

Przeczytaj uważnie „Informację dla zdającego” znajdującą się na stronie tytułowej w arkuszu egzaminacyjnym i sprawdź, czy arkusz jest kompletny i czy nie ma w nim usterek. Wykonaj polecenia zawarte w „Informacji dla zdającego”.

Następnie zapoznaj się z treścią zadania egzaminacyjnego, dokumentacją do jego wykonania oraz wyposażeniem stanowiska egzaminacyjnego, które umożliwi Ci jego rozwiązanie. Na wykonanie tych czynności masz 20 minut, których nie wlicza się do czasu trwania egzaminu. Dobrze wykorzystaj ten czas!

Etap praktyczny egzaminu trwa 240 minut. W ciągu tego czasu musisz wykonać zadanie egzaminacyjne, które obejmuje opracowanie projektu realizacji i wykonanie określonych prac. Opracowanie projektu zajmie Ci około połowy czasu przeznaczanego na egzamin. Drugą część czasu musisz wykorzystać na wykonanie prac, które będą określone w projekcie oraz na ocenę ich jakości. Nie powinieneś rozpoczynać rozwiązywania zadania egzaminacyjnego od wykonania prac, ponieważ zadanie egzaminacyjne może być tak zbudowane, że z projektu będzie wynikać rodzaj, zakres oraz sposób i warunki wykonania tych prac. Również w projekcie może być określony efekt tych prac.

Opracowanie projektu musi być poprzedzone wnikliwą i staranną analizą treści zadania oraz załączników stanowiących jej uzupełnienie. Wyniki tej analizy decydują o zawartości projektu, tym samym o jakości wyniku rozwiązania zadania. Informacje zawarte w projekcie można przedstawić w dowolny sposób, np. tekstu z elementami graficznymi, można również do opracowania projektu wykorzystać komputer znajdujący się na stanowisku egzaminacyjnym.

Pamiętaj!

Koncepcja projektu i jego elementy muszą stanowić logiczną, uporządkowaną całość.

Z projektu muszą wynikać prace, które wykonasz. Ocena jakości efektów tych prac odniesiona będzie również do projektu.

Zadanie musisz wykonać samodzielnie i w przewidzianym czasie.

Jeśli zadanie egzaminacyjne wykonałeś przed upływem czasu trwania egzaminu, zgłoś ten fakt przez podniesienie ręki.

3.2. Wymagania egzaminacyjne i ogólne kryteria oceniania

Etap praktyczny egzaminu obejmuje wykonanie określonego zadania egzaminacyjnego wynikającego z zadania o treści ogólnej:

Opracowanie projektu realizacji i wykonanie prac związanych z połowem i przetwórstwem określonych gatunków ryb morskich.

Absolwent powinien umieć:

1. Analizować mapy morskie, publikacje nawigacyjne i rybackie oraz przepisy dotyczące ochrony żywych zasobów morza i połowów morskich.
2. Opracowywać projekty połowów statkiem rybackim określonych gatunków ryb, obejmujące określanie rejonu połowów oraz dobieranie odpowiedniego rodzaju narzędzi połowowych.
3. Opracowywać, pod względem nawigacyjnym, trasy podróży statkiem rybackim na łowisko.
4. Dobierać mapy i publikacje nawigacyjne, obliczać i wykreślać kursy na mapach morskich, z uwzględnieniem zagrożeń nawigacyjnych.
5. Dobierać metody i urządzenia do kontroli stateczności statku rybackiego i nawigacji.
6. Dobierać urządzenia techniczne do lokalizacji ławic ryb.
7. Dobierać metody i urządzenia do przetwórstwa złowionych ryb.

8. Opracowywać harmonogramy prac realizowanych w procesie połowów morskich.
9. Manewrować i sterować statkiem rybackim, prowadzić nawigację i połowy, lokalizować ławice ryb przy pomocy urządzeń technicznych oraz prowadzić przetwórstwo złowionych ryb.

3.3. Komentarz do standardu wymagań egzaminacyjnych

Zadania egzaminacyjne będą opracowywane na podstawie zadania o treści ogólnej sformułowanego w standardzie wymagań egzaminacyjnych dla tego zawodu.

Treść ogólna umożliwia przygotowanie bardzo wielu różnorodnych zadań egzaminacyjnych. W zadaniu egzaminacyjnym mogą być przedstawione informacje dotyczące prac związanych z manewrowaniem i sterowaniem statkiem rybackim, prowadzeniem nawigacji i połowów, z określeniem rejonu połowów i dobraniem odpowiedniego rodzaju narzędzi połowowych oraz przetwórstwem złowionych ryb. Założenia do zadania i warunki jego wykonania mogą wynikać również z załączonej do zadania dokumentacji.

Rozwiązanie zadania będzie obejmować:

1. Opracowanie projektu realizacji prac związanych z prowadzeniem nawigacji i połowów statkiem rybackim, z określeniem rejonu połowów, dobraniem odpowiedniego rodzaju narzędzi połowowych oraz przetwórstwem złowionych ryb.
2. Wykonanie określonych w zadaniu prac związanych z prowadzeniem nawigacji i połowów statkiem rybackim, ujętych w opracowanym projekcie.

Ad.1. Projekt realizacji prac powinien zawierać w swej strukturze:

- 1.1. Założenia (dane do projektu realizacji prac, które odnaleźć należy w treści zadania oraz ewentualnie w załącznikach, które stanowią jego uzupełnienie).
- 1.2. Opis prac związanych z przygotowaniem połowów statkiem rybackim określonych gatunków ryb obejmujących określenie rejonu połowów i dobranie odpowiedniego rodzaju narzędzi połowowych.
- 1.3. Opis prac związanych z przygotowaniem nawigacyjnym planowanej trasy podróży statkiem rybackim na łowisko.
- 1.4. Dobór map morskich, publikacji nawigacyjnych i rybackich oraz przepisów dotyczących ochrony żywych zasobów morza i połowów morskich.

- 1.5. Obliczenia i wykreślenia kursów na mapach morskich, z uwzględnieniem zagrożeń nawigacyjnych.
- 1.6. Dobór metod i urządzeń do nawigacji i kontroli stateczności statku rybackiego.
- 1.7. Dobór urządzeń technicznych do lokalizacji ławic ryb.
- 1.8. Dobór metod i urządzeń do przetwórstwa złowionych ryb.
- 1.9. Opracowanie harmonogramu prac realizowanych w procesie połowów morskich.

Struktura projektu realizacji prac, w zależności od jego zakresu oraz założeń (danych określonych w zadaniu), może być różna od przedstawionej powyżej w odniesieniu do liczby jej elementów i ich nazw, z zachowaniem algorytmu rozwiązania zadania.

Projekt realizacji prac lub jego elementy mogą być opracowane z wykorzystaniem komputera i oprogramowania wskazanego w standardzie wymagań egzaminacyjnych.

Komputer z właściwym oprogramowaniem będzie dostępny na stanowisku egzaminacyjnym.

Kryteria oceniania projektu realizacji prac będą uwzględniać:

- poprawność sformułowania założeń do projektu w odniesieniu do treści zadania i ewentualnej dokumentacji,
- poprawność opisu prac związanych z przygotowaniem nawigacyjnym połowów statkiem rybackim określonych gatunków ryb, obejmujących określenie rejonu połowów i dobranie odpowiedniego rodzaju narzędzi połowowych zgodnie z założeniami i dokumentacją,
- poprawność opracowania opisu prac związanych z przygotowaniem planowanej trasy podróży statkiem rybackim na łowisko zgodnie z założeniami i dokumentacją,
- dobór map morskich, publikacji nawigacyjnych i rybackich oraz przepisów dotyczących ochrony żywych zasobów morza i połowów morskich zgodnie z założeniami i dokumentacją,
- poprawność obliczenia i wykreślenia kursów na mapach morskich, z uwzględnieniem zagrożeń nawigacyjnych zgodnie z założeniami i dokumentacją,
- dobór metod i urządzeń do nawigacji i kontroli stateczności statku rybackiego zgodnie z założeniami i dokumentacją,
- dobór urządzeń technicznych do lokalizacji ławic ryb zgodnie z założeniami i dokumentacją,

- dobór metod i urządzeń do przetwórstwa złowionych ryb zgodnie z założeniami i dokumentacją,
- opracowanie harmonogramu prac realizowanych w procesie połowów morskich zgodnie z założeniami i dokumentacją

oraz

- przejrzystość struktury projektu,
- logikę układu przedstawianych treści,
- poprawność terminologiczną i merytoryczną, właściwą dla zawodu,
- formę i sposób przedstawienia treści w projekcie.

Ad.2. Wykonanie prac powinno obejmować:

- 2.1. Realizację prac określonych w sporządzonym projekcie, wynikających z treści zadania i załączonej dokumentacji.
- 2.2. Opracowanie i skompletowanie dokumentacji dotyczącej realizacji prac określonych w sporządzonym projekcie, wynikających z treści zadania.

Do wykonania prac w określonym zakresie będzie przygotowane stanowisko odpowiednio wyposażone zgodnie ze standardem wymagań egzaminacyjnych.

Kryteria oceniania efektów wykonanych prac będą uwzględniać:

- poprawność rezultatów wykonanych prac w odniesieniu do założeń i dokumentacji,
- jakość wykonanych prac oraz skompletowanie dokumentacji w odniesieniu do zakresu określonego w zadaniu i propozycji rozwiązań przedstawionych w projekcie, a także zasad stosowanych w nawigacji statków oraz w procesie połowów i przetwórstwa określonych gatunków ryb morskich.

3.4. Przykład zadania praktycznego

Opracuj projekt realizacji prac związany z połowem dorsza na łowisku znajdującym się na Ławicy Słupskiej trawlerem burtowym przy pomocy włoka dorszowego.

Przygotuj nawigacyjnie trasę podróży i połowu dobierając odpowiednie mapy, publikacje i urządzenia nawigacyjne oraz oblicz i wykreśl, z uwzględnieniem zagrożeń nawigacyjnych, kursy na mapie morskiej.

Podaj godzinę wyjścia z portu, czas zakończenia połowu oraz prędkość statku na trasie powrotu do portu.

Wyjście statku z portu Darłowo przy stanie logu 00,0.

Półow należy rozpocząć o godzinie 0400 z pozycji o współrzędnych $\varphi=54^{\circ}55'N$, $\lambda=016^{\circ}25,5'E$ i zakończyć na pozycji o współrzędnych $\varphi=54^{\circ}58'N$ $\lambda=017^{\circ}08,5'E$.

Powrót do portu Darłowo określono na godzinę 1800 tego samego dnia.

Warunki hydrometeorologiczne i ostrzeżenia nawigacyjne na obszar Bałtyku Południowego:
Wiatr NW – 2°B, stan morza - 2, akwen 6 i 6B zamknięty dla żeglugi i rybołówstwa.

Dane techniczne i wyposażenie statku:

- długość – 33 m, szerokość – 6,7 m, zanurzenie 3,5 m,
- prędkość maksymalna – 12 węzłów,
- kompas magnetyczny,
- namiernik optyczny,
- odbiornik KODEN 910A systemu GPS,
- radar KODEN 3600,
- odbiornik SHIPMATE RS 6100 systemu NAVTEX,
- echosonda nawigacyjna, sonar, log,
- środki łączności zgodne z wymogami GMDSS,
- sprzęt połowowy przystosowany do prowadzenia połowów z burty (włok dorszowy 29/28).

Projekt realizacji prac powinien zawierać:

- dobór niezbędnych przyrządów nawigacyjnych,
- dobór map morskich,
- dobór odpowiednich publikacji nawigacyjnych obejmujących akwen, po którym będzie manewrował statek,
- opis akwenu, po którym będzie manewrował statek, z uwzględnieniem niebezpieczeństw, znaków, świateł nawigacyjnych występujących na trasie podróży morskiej i w trakcie wykonywania połowu,
- określenie parametrów połowu dorsza,
- dobór narzędzi połowowych,
- określenie parametrów narzędzi połowowych,
- określenie sposobu uzbrojenia włoka,
- opis czynności związanych z wydawaniem włoka,
- opis czynności związanych z wybieraniem włoka,
- opis sposobu postępowania ze złowioną rybą na pokładzie.

Wykonanie prac związanych z obliczeniem i wykreśleniem drogi statku powinno zawierać:

- zaznaczenie na odpowiedniej mapie współrzędnych geograficznych rozpoczęcia i zakończenia połowu,
- wykonanie niezbędnych obliczeń nawigacyjnych,
- przedstawienie w formie graficznej na mapie trasy podróży morskiej i połowu,
- obliczenie czasu potrzebnego na pokonanie drogi pomiędzy portem Darłowo a pozycją rozpoczęcia połowu,
- określenie godziny wyjścia statku z portu,
- określenie godziny zakończenia połowu na pozycji o współrzędnych $\varphi=54^{\circ}58'N$ $\lambda=017^{\circ}08,5'E$,
- określenie prędkości statku na trasie: $\varphi=54^{\circ}58'N$ $\lambda=017^{\circ}08,5'E$ – port Darłowo przy założeniu, że wejście do portu jest przewidziane na godzinę 1800.

Uwaga:

Do obliczeń przyjmaj:

$$\text{prąd i dryf} = 0$$

Podczas wykonywania zadania korzystaj z dostępnych na stanowisku dokumentów i przyrządów:

1. Mapy nawigacyjne: Nr 251, Nr 252, Nr 253,
2. Locja Bałtyku. Wybrzeże Polskie (Nr 502),
3. Spis świateł i sygnałów nawigacyjnych, tom I (Nr 521),
4. Spis świateł i sygnałów nawigacyjnych, tom II (Nr 522),
5. Spis świateł i sygnałów nawigacyjnych, tom III (Nr 523),
6. Spis Radiostacji Nautycznych (Nr 531),
7. Znaki i skróty, terminologia (Nr 551),
8. Katalog map i publikacji nautycznych (Nr 552),
9. Oznakowanie Morskie - System IALA (Nr 553),
10. Tablice nawigacyjne TN 89,
11. tabela dewiacji kompasu magnetycznego,
12. dokumentacja włoka dorszowego kutrowego 29/28,
13. trójkąty nawigacyjne,
14. przenośnik nawigacyjny,
15. linijka, cyrkiel, ołówek i gumka.

Czas na wykonanie zadania wynosi 240 minut

3.5. Komentarz do rozwiązania zadania wraz z kryteriami oceniania

Rozwiązanie zadania powinno obejmować:

1. Opracowanie projektu realizacji prac związanych z prowadzeniem nawigacji i połowów statkiem rybackim, z określeniem rejonu połowów i dobraniem odpowiedniego rodzaju narzędzi połowowych oraz przetwórstwem złowionych ryb.
2. Wykonanie określonych w zadaniu prac związanych z prowadzeniem nawigacji i połowów statkiem rybackim, ujętych w opracowanym projekcie.

Ad.1. Projekt realizacji prac powinien mieć określoną strukturę (budowę). Elementy struktury i ich nazwy odnaleźć można w treści zadania po sformułowaniu „Projekt realizacji prac powinien zawierać:”

Są one następujące:

1. Wykaz przyrządów nawigacyjnych.
2. Wykaz map morskich.
3. Wykaz publikacji nawigacyjnych.
4. Opis akwenu manewrowania i połowu.
5. Parametry połowu dorsza.
6. Wykaz narzędzi połowowych.
7. Parametry narzędzi połowowych.
8. Sposoby uzbrojenia włoka.
9. Wydawanie włoka.
10. Wybieranie włoka.
11. Postępowanie ze złowioną rybą na pokładzie.

Elementy te powinny również występować w projekcie realizacji prac, np. jako tytuły lub podtytuły rozdziałów. Zawartość merytoryczna projektu musi być adekwatna do informacji wynikających z treści zadania. Opracowanie projektu realizacji prac należy zatem poprzedzić wnikliwą, staranną analizą treści zadania i dokumentacji stanowiącej jego uzupełnienie. Wyniki tej analizy są założeniami do projektu, tj. informacjami o charakterze „danych” do rozwiązania zadania. Założenia powinny wystąpić w strukturze opracowywanego projektu przed punktem 1. (pod dowolną nazwą, np. Założenia, Dane do projektu, itp.). Decydują one o zawartości projektu, a tym samym o wyniku rozwiązania zadania.

Projekt realizacji prac jest opracowaniem o określonym zakresie treści, wyrażonym, np. tytułem: „Projekt realizacji prac związanych z przygotowaniem połowu dorsza trawlerem burtowym przy pomocy włoka dorszowego na łowisku znajdującym się na Ławicy Słupskiej oraz przygotowaniem nawigacyjnym podróży morskiej”.

Projekt realizacji prac jest opracowaniem o charakterze twórczym w odniesieniu do formy i sposobu jego opracowania, natomiast założenia - dane do projektu wynikają z treści zadania i są ściśle określone. Zatem informacje stanowiące treść merytoryczną projektu można przedstawić w dowolny sposób, np. tekstu z elementami graficznymi (schematami, rysunkami, tabelami, itp.). Do opracowania projektu lub jego elementów można wykorzystać komputer, który znajduje się na stanowisku egzaminacyjnym.

Projekt powinien być przejrzysty, logicznie uporządkowany zarówno w swej strukturze, jak i w sposobie oraz kolejności przedstawiania treści merytorycznych.

Kryteria oceniania projektu realizacji prac będą uwzględniać:

- poprawność doboru niezbędnych przyrządów nawigacyjnych zgodnie z założeniami,
- poprawność doboru map morskich zgodnie z założeniami i dokumentacją,
- poprawność doboru odpowiednich publikacji nawigacyjnych obejmujących akwen, po którym będzie manewrował statek zgodnie z założeniami i dokumentacją,
- poprawność opisu akwenu, po którym będzie manewrował statek, z uwzględnieniem niebezpieczeństw, znaków, świateł nawigacyjnych występujących na trasie podróży morskiej i w trakcie wykonywania połowu, zgodnie z założeniami i przepisamiorskimi,
- poprawność określenia parametrów połowu dorsza zgodnie z przepisami,
- poprawność doboru narzędzi połowowych zgodnie z przepisami,
- zgodność parametrów narzędzi połowowych z przepisami,
- poprawność określenia sposobu uzbrojenia włoka zgodnie z przepisami,
- poprawność opisu czynności związanych z wydawaniem włoka zgodnie z przepisami,
- poprawność opisu czynności związanych z wybieraniem włoka zgodnie z przepisami,
- poprawność opisu postępowania ze złowioną rybą na pokładzie zgodnie z przepisami.

oraz

- przejrzystość struktury projektu,
- logikę układu przedstawianych treści,
- poprawność terminologiczną i merytoryczną właściwą dla zawodu,
- formę i sposób przedstawienia treści w projekcie.

Ad. 2. Wykonanie prac związanych z wykreśleniem na mapie kursów: podejścia na łowisko, w trakcie połowu i powrotu do portu macierzystego.

Kryteria oceniania efektu wykonania będą uwzględniać:

- zgodność zaznaczenia na odpowiedniej mapie współrzędnych geograficznych rozpoczęcia i zakończenia połowu z zasadami nawigacji,
- zgodność wykonania niezbędnych obliczeń nawigacyjnych z zasadami nawigacji,

- jakość przedstawienia w formie graficznej na mapie trasy podróży morskiej i połowu zgodnie z zasadami nawigacji,
- poprawność obliczenia czasu potrzebnego na pokonanie drogi pomiędzy portem Darłowo a pozycją rozpoczęcia połowu zgodnie z założeniami i dokumentacją,
- poprawność określenia godziny wyjścia statku z portu zgodnie z założeniami i dokumentacją,
- poprawność określenia godziny zakończenia połowu na pozycji o współrzędnych $\varphi=54^{\circ}58'N$, $\lambda=017^{\circ}08,5'E$ zgodnie z założeniami i dokumentacją,
- poprawność obliczeń prędkości statku na trasie: $\varphi=54^{\circ}58'N$, $\lambda=017^{\circ}08,5'E$ – port Darłowo przy założeniu, że wejście do portu jest przewidziane na godzinę 1800 zgodnie z założeniami i dokumentacją.

4. ZAŁĄCZNIKI

4.1. Standard wymagań egzaminacyjnych dla zawodu

Zawód: technik rybołówstwa morskiego
symbol cyfrowy: 314[04]

Etap pisemny egzaminu obejmuje:

Część I - zakres wiadomości i umiejętności właściwych dla kwalifikacji w zawodzie

Absolwent powinien umieć:

1. Czytać ze zrozumieniem informacje przedstawione w formie opisów, instrukcji, rysunków, szkiców, wykresów, dokumentacji technicznych i technologicznych, a w szczególności:

- 1.1. rozróżniać statki rybackie według ich przeznaczenia, napędu, budowy i rozwiązań konstrukcyjnych oraz określać podstawowe pojęcia charakteryzujące statek rybacki (zdolność połowową, główne wymiary, zanurzenie, wyporność, nośność, pojemność, stateczność, pływalność);
- 1.2. rozróżniać urządzenia i wyposażenie statku rybackiego w narzędzia połowowe;
- 1.3. odczytywać informacje zamieszczone na mapach nawigacyjnych i w wydawnictwach nawigacyjnych, zwłaszcza w locjach, spisach radiostacji nautycznych i latarni morskich oraz w tablicach nawigacyjnych;
- 1.4. rozróżniać znaczenie oznakowań nawigacyjnych torów wodnych oraz światła, znaki i sygnały nawigacyjne statków;
- 1.5. posługiwać się przepisami o zapobieganiu zderzeniom na morzu;
- 1.6. rozróżniać i charakteryzować podstawowe gatunki ryb użytkowych Morza Bałtyckiego, rozpoznawać stadia rozwojowe ryb morskich, ich wędrówki i podstawowe rodzaje chorób ryb;
- 1.7. określać zasoby rybne mórz i oceanów, rozmieszczenie łowisk przemysłowych gatunków ryb, zasady racjonalnej gospodarki zasobami ryb i wymagania przepisów dotyczących ochrony rybołówstwa morskiego, w tym sieci rybackich, wymiarów i okresów ochronnych ryb.

2. Przetwarzać dane liczbowe i operacyjne, a w szczególności:

- 2.1. projektować, pod względem nawigacyjnym, trasę podróży morskiej na łowisko oraz przygotowywać statek do połowów z uwzględnieniem otrzymywanych prognoz meteorologicznych oraz wymagań dotyczących dokumentów warunkujących żeglugę i rybołówstwo morskie;
- 2.2. wskazywać wymagania przy pełnieniu wachty nawigacyjnej na statku rybackim, z uwzględnieniem zasad manewrowania statkiem, wydawania i wykonywania komend oraz przestrzegania przepisów o zapobieganiu zderzeniom na morzu;
- 2.3. wykonywać podstawowe obliczenia nawigacyjne i określać pozycję statku na podstawie namiarów oraz obserwacji obiektów nawigacyjnych, zliczeń nawigacyjnych, astronomicznych linii pozycyjnych oraz innych dostępnych danych nawigacyjnych;
- 2.4. określać pozycję statku za pomocą urządzeń do prowadzenia nawigacji technicznej;
- 2.5. stosować procedury prowadzenia łączności radiokomunikacyjnej;
- 2.6. wskazywać wymagania dotyczące zasad obsługi urządzeń pokładowych i połowowych, silników i urządzeń pomocniczych oraz sprzętu ratunkowego;

- 2.7. dobierać narzędzia i techniki połowu do gatunków ryb morskich, z uwzględnieniem przepisów ochrony rybołówstwa;
 - 2.8. dobierać technologię zabezpieczenia surowca rybnego oraz charakteryzować podstawowe procesy technologiczne przetwórstwa rybnego;
 - 2.9. oceniać stan techniczny urządzeń pokładowych, silnika głównego i urządzeń pomocniczych siłowni statku, przeprowadzać pomiary parametrów ich pracy, usuwać przyczyny niesprawności, określać zakres koniecznych prac konserwacyjnych i remontowych, a także potrzebnych części zamiennych i materiałów;
 - 2.10. prowadzić dziennik statku rybackiego i inną dokumentację wymaganą przepisami;
 - 2.11. wskazywać wymagania związane z procesem hodowlanym ryb morskich.
- 3. Bezpiecznie wykonywać zadania zawodowe zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska, a w szczególności:**
- 3.1. rozpoznawać zagrożenia dla zdrowia i życia występujące podczas prac połowowych, cumowniczych, kotwicznych, przeładunkowych i konserwacyjnych;
 - 3.2. dobierać środki ochrony indywidualnej i zbiorowej do rodzaju wykonywanych prac;
 - 3.3. stosować przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, bezpieczeństwa życia na morzu, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska morskiego;
 - 3.4. stosować określone przepisami procedury postępowania w przypadku zaistnienia awarii, wypadku morskiego, wypadku przy pracy, pożaru, utraty szczelności kadłuba lub prowadzenia alarmów i ćwiczeń;
 - 3.5. posługiwać się środkami ratunkowymi i ratowniczymi, a także sprzętem awaryjnym i gaśniczym oraz udzielać pierwszej pomocy.

Część II - zakres wiadomości i umiejętności związanych z zatrudnieniem i działalnością gospodarczą

Absolwent powinien umieć:

- 1. Czytać ze zrozumieniem informacje przedstawione w formie opisów, instrukcji, tabel, wykresów, a w szczególności:**
 - 1.1. rozróżniać podstawowe pojęcia i terminy z zakresu funkcjonowania gospodarki oraz prawa pracy, prawa podatkowego i przepisów regulujących podejmowanie i wykonywanie działalności gospodarczej;
 - 1.2. rozróżniać dokumenty związane z zatrudnieniem oraz podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej;
 - 1.3. identyfikować i analizować informacje dotyczące wymagań i uprawnień pracownika, pracodawcy, bezrobotnego i klienta.
- 2. Przetwarzać dane liczbowe i operacyjne, a w szczególności:**
 - 2.1. analizować informacje związane z podnoszeniem kwalifikacji, poszukiwaniem pracy i zatrudnieniem oraz podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej;
 - 2.2. sporządzać dokumenty związane z poszukiwaniem pracy i zatrudnieniem oraz podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej;
 - 2.3. rozróżniać skutki wynikające z nawiązania i rozwiązania stosunku pracy.

Etap praktyczny egzaminu obejmuje wykonanie określonego zadania egzaminacyjnego wynikającego z zadania o treści ogólnej:

Opracowanie projektu realizacji i wykonanie prac związanych z połowem i przetwórstwem określonych gatunków ryb morskich.

Absolwent powinien umieć:

1. Analizować mapy morskie, publikacje nawigacyjne i rybackie oraz przepisy dotyczące ochrony żywych zasobów morza i połowów morskich.
2. Opracowywać projekty połowów statkiem rybackim określonych gatunków ryb, obejmujące określanie rejonu połowów oraz dobieranie odpowiedniego rodzaju narzędzi połowowych.
3. Opracowywać, pod względem nawigacyjnym, trasy podróży statkiem rybackim na łowisko.
4. Dobierać mapy i publikacje nawigacyjne, obliczać i wykreślać kursy na mapach morskich, z uwzględnieniem zagrożeń nawigacyjnych.
5. Dobierać metody i urządzenia do kontroli stateczności statku rybackiego i nawigacji.
6. Dobierać urządzenia techniczne do lokalizacji ławic ryb.
7. Dobierać metody i urządzenia do przetwórstwa złowionych ryb.
8. Opracowywać harmonogramy prac realizowanych w procesie połowów morskich.
9. Manewrować i sterować statkiem rybackim, prowadzić nawigację i połowy, lokalizować ławice ryb za pomocą urządzeń technicznych oraz prowadzić przetwórstwo złowionych ryb.

Niezbędne wyposażenie stanowiska do wykonania zadania egzaminacyjnego:

Stanowisko komputerowe: komputer podłączony do sieci lokalnej, drukarka sieciowa. Oprogramowanie: pakiet biurowy (edytor tekstu, arkusz kalkulacyjny, program do prezentacji), pakiet wspomagający prace nawigacyjne. Stanowisko nawigatora morskiego wyposażone w urządzenia do manewrowania i sterowania statkiem, prowadzenia nawigacji oraz przetwórstwa rybnego. Komplet aktualnych wydawnictw nawigacyjnych (locje, spisy świateł i sygnałów mgłowych, radiostacji nautycznych i latarni morskich), mapy morskie i rybackie. Przepisy o wykonywaniu rybołówstwa morskiego i ochronie żywych zasobów morza. Środki ochrony indywidualnej. Pojemnik na odpady. Apteczka.

4.2. Przykład karty odpowiedzi do etapu pisemnego

Symbol cyfrowy zawodu Wersja arkusza X Y Z U W

Nr zad.	Odpowiedzi cz I			
1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D
6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D
11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D
16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D
21	A	B	C	D
22	A	B	C	D
23	A	B	C	D
24	A	B	C	D
25	A	B	C	D

Nr zad.	Odpowiedzi cz I			
26	A	B	C	D
27	A	B	C	D
28	A	B	C	D
29	A	B	C	D
30	A	B	C	D
31	A	B	C	D
32	A	B	C	D
33	A	B	C	D
34	A	B	C	D
35	A	B	C	D
36	A	B	C	D
37	A	B	C	D
38	A	B	C	D
39	A	B	C	D
40	A	B	C	D
41	A	B	C	D
42	A	B	C	D
43	A	B	C	D
44	A	B	C	D
45	A	B	C	D
46	A	B	C	D
47	A	B	C	D
48	A	B	C	D
49	A	B	C	D
50	A	B	C	D

PESEL

0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9

Data urodzenia zdającego

--	--	--	--	--	--

dzień miesiąc rok

Nr zad.	Odpowiedzi cz II			
51	A	B	C	D
52	A	B	C	D
53	A	B	C	D
54	A	B	C	D
55	A	B	C	D
56	A	B	C	D
57	A	B	C	D
58	A	B	C	D
59	A	B	C	D
60	A	B	C	D
61	A	B	C	D
62	A	B	C	D
63	A	B	C	D
64	A	B	C	D
65	A	B	C	D
66	A	B	C	D
67	A	B	C	D
68	A	B	C	D
69	A	B	C	D
70	A	B	C	D

Miejsce na naklejkę
z kodem ośrodka

Z-052

4.3. Lista zawodów, dla których opublikowano informatory w 2005 r.

1. Asystent osoby niepełnosprawnej
2. Asystentka stomatologiczna
3. Fototechnik
4. Kelner
5. Korektor i stroiciel instrumentów muzycznych
6. Kucharz
7. Opiekunka dziecięca
8. Opiekunka środowiskowa
9. Renowator zabytków architektury
10. Technik administracji
11. Technik agrobiznesu
12. Technik analityk
13. Technik architektury krajobrazu
14. Technik archiwista
15. Technik awionik
16. Technik bezpieczeństwa i higieny pracy
17. Technik budownictwa
18. Technik budownictwa okrętowego
19. Technik budownictwa wodnego
20. Technik drogownictwa
21. Technik dróg i mostów kolejowych
22. Technik ekonomista
23. Technik elektronik
24. Technik elektroniki medycznej
25. Technik elektryk
26. Technik geodeta
27. Technik geolog
28. Technik górnictwa podziemnego
29. Technik handlowiec
30. Technik hodowca koni
31. Technik hotelarstwa
32. Technik hydrolog
33. Technik informacji naukowej
34. Technik informatyk
35. Technik instrumentów muzycznych
36. Technik inżynierii środowiska i melioracji
37. Technik księgarstwa
38. Technik leśnik
39. Technik masażysta
40. Technik mechanik
41. Technik mechanik okrętowy
42. Technik mechanizacji rolnictwa
43. Technik mechatronik
44. Technik nawigator morski
45. Technik obsługi turystycznej
46. Technik ochrony środowiska
47. Technik ogrodnik
48. Technik organizacji reklamy
49. Technik organizacji usług gastronomicznych
50. Technik ortopeda
51. Technik poligraf
52. Technik prac biurowych
53. Technik pszczelarz
54. Technik rachunkowości
55. Technik rolnik
56. Technik rybactwa śródlądowego
57. Technik spedytor
58. Technik technologii ceramicznej
59. Technik technologii chemicznej
60. Technik technologii drewna
61. Technik technologii odzieży
62. Technik technologii wyrobów skórzanych
63. Technik technologii żywności
64. Technik telekomunikacji
65. Technik transportu kolejowego
66. Technik urządzeń audiowizualnych
67. Technik urządzeń sanitarnych
68. Technik usług fryzjerskich
69. Technik usług kosmetycznych
70. Technik usług pocztowych i telekomunikacyjnych
71. Technik weterynarii
72. Technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych
73. Technik włókiennik
74. Technik żeglugi śródlądowej
75. Technik żywienia i gospodarstwa domowego

4.4. Lista zawodów, dla których opublikowano informatory w 2006 r.

1. Asystent operatora dźwięku	18. Technik hutnik
2. Dietetyk	19. Technik logistyk
3. Higienistka stomatologiczna	20. Technik mechanik lotniczy
4. Monter mechatronik	21. Technik meteorolog
5. Opiekun w domu pomocy społecznej	22. Technik obuwnik
6. Ortoptystka	23. Technik ochrony fizycznej osób i mienia
7. Protetyk słuchu	24. Technik odlewnik
8. Ratownik medyczny	25. Technik optyk
9. Technik automatyk sterowania ruchem kolejowym	26. Technik organizacji produkcji filmowej i telewizyjnej
10. Technik dentystryczny	27. Technik papiernictwa
11. Technik elektroenergetyk transportu szynowego	28. Technik pożarnictwa
12. Technik elektroradiolog	29. Technik rybołówstwa morskiego
13. Technik farmaceutyczny	30. Technik technologii szkła
14. Technik garbarz	31. Technik teleinformatyk
15. Technik geofizyk	32. Technik wiertnik
16. Technik górnictwa odkrywkowego	33. Terapeuta zajęciowy
17. Technik górnictwa otworowego	

Dla uczniów kształcących się w wymienionych zawodach informatory o egzaminach potwierdzających kwalifikacje zawodowe są dostępne w szkołach. Centralna Komisja Egzaminacyjna oraz okręgowe komisje egzaminacyjne zamieściły na swoich stronach internetowych pełne teksty wydawanych informatorów.

ISBN 978-83-7400-173-1